

AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A FÖLDMIVELÉSÜGYI MAGYAR KIR. MINISTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

KIADJA: AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” BUDAPESTEN,
IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

SZERKESZTI: LANDGRAF JÁNOS, ORSZ. HALÁSZATI FELÜGYELŐ
Budapest, V., Báthory-utca 19. sz.

Az „Országos Halászati Egyesület” tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K. Félévre 3 K.

A halászati jogosultság mint tulajdon.

Elmondtuk nemrégiben, hogy a halászati jogosultságok igazolásának kérdése még mindig nincs tisztázva, hogy mennyi félreértéseknek, zürzavaroknak és anyagi kárnak képezi alapját az esetleg hibásan keresztülvitt közigazgatási hatósági eljárás. Nem kis szerepet játszik ezekben az ügyekben az a tájékozatlanság is, mely a földesuri jogok természetének félreismeréséből, vagy enyhébben szólva, az ilyen kérdésekkel való nemtörődomségből származik; s így nem ritka az az eset sem, midőn a községek régi uzus alapján gyakorolt háztartási ügyek kezelése körül megfelelkeznek arról, hogy az időközben statuált törvény megszüntetett oly jogokat, melyekkel ennekelőtte törvényesen élhettek, s azokat értékesíthették. Az itt következő eset ez utóbbi állításunk igazolására fog szolgálni.

A magyar államkincstár panaszára megindítják a kihágási eljárást X. és társai ellen, mert ezek a kincstár állítólagos tulajdonát képező vízben engedély nélkül halásztak. Vádlottak azzal védekeztek, hogy a halászsást a községtől bérbe vették, s így ott jogosan halászhattak. Az I.-fokú ítélettel vádlottak csak a szabálytalan hálóval való halászás miatt lettek elmarasztalva, ellenben a halászatra jogosított engedélye nélkül való halászás vádjá alól felmentettek, mert a hatóság igazolva látta azt, hogy a község régóta nyilvános árverésen adja bérbe a halászati jogot, a fővádlott pedig azt bérbe vette; a község határán átfolyó vízben a halászati jog élvezetében — mondja az ítélet — a község áll, ettől bérlő a jogot vádlott, tehát a halászatnak részéről való gyakorlása, illetve gyakoroltatása jogos és

jóhiszemű; a község és a kincstár között a halászati jogra nézve per áll fenn, dönteni a bíróság van hivatva, addig azonban a kihágási bíróság ítéletét csakis a fennálló birtokláshoz mérheti, a birtoklásban pedig a község áll. (?) A II.-fokú ítélet az első fokút még azért is helyben hagyta, mert fővádlott a jogot bérbe vevén, ott jogosan halászhattott, még azon esetben is, ha a meder nem is lenne a község tulajdona, minthogy a bérlő, szabályszerűen jutott a bérléthez, s azt, hogy a meder kinek a tulajdona, vizsgálni nem tartozott.

Nézzük most, miként folyt le az előbb már említett per? A község azon az alapon jelentette be a kellő időben a halászati jogosultságát, hogy azt a község emberemlékezet óta gyakorolja. Ugyde a kincstári ügyszség is bejelentette a magáét, s mint a községben egyedüli földesúr, a kincstár által a határban folyó és állóvizekben gyakorolható halászati jognak a Hármaskönyv I. rész 24. címének 8. §-a alapján a község egész határára való kizárólagos megállapítását kérte. A tárgyalás eredménye szerint a kincstári uradalomnak kizárólagos halászati jogosultsága a község oly vízterületén, melynek medre tulajdonát nem képezi, közigazgatási úton meg nem állapított. Mert az 1888: XIX. t.-cz. 1. §-a a halászati jogot a földtulajdon tartozékának és a meder tulajdonosát illetőnek kijelentvén, ezzel az 1836: VI. t.-cz. 8. §-ának ellenkező intézkedését és egyáltalán az idegen vízterületen való halászat földesúri jogát, ha csak annak 20 évi békés birtoklása, vagy az arra való jogosultság ki nem mutatattik, megszüntette. Hogy az idegen vízterületen való halászati jogosultságot bejelentő vagy jogelődje az urbéri rendezés alkalmával fentartotta volna, ez nem is állított, a

20 évi békés birtoklás pedig igazolva nem lett, a meny-nyiben a hit alatt kihallgatott tanúk vallomásából az derült ki, hogy a halászatot a község vízterületén úgy bejelentő, valamint a község közösen és háborítlanul gyakorolták, az ekként gyakorolt birtoklás pedig bejelentőre nézve békésnek és kizárólagosnak nem tekinthető. Az a körülmény, hogy bejelentő haltenyésztőteleppel bir, őt a halászati törvény 47. §-a szerint a halászati jog bérletéhez való előjoggal ruházta föl, de kizárólagos jogosultságra alapul nem szolgálhat. A 20 éves békés birtoklás felől kiállított szabálytalan községi bizonyítvány a tárgyalás alkalmával kifogásoltatván, sőt az a tanúk hit alatt tett vallomásával ellentétben állván, a kizárólagos birtoklásra nézve teljes bizonyítékunak nem tekinthető.

Ezen alispáni határozat ellen a kincstár a törvényszék előtt keresett jogorvoslatot. A törvényszék a község egész területén, úgy a folyó, mint az állóvizekben a kizárólagos halászati és rákászati jogosultságot a felperes kir. kincstár javára ítélte meg, mihez képest a község volt úrbéres közönségét, a parti birtokosait végrehajtás terhe alatt annak tűrésére kötelezte, hogy felperes az ítélet alapján és annak jogerőre emelkedése után a részére megítélt halászati és rákászati jogosultságot akadálytalanul és kizárólagosan érvényesíthesse. Az ítélet indokolása szerint felperes keresete arra irányult, hogy az alperes község területén lévő folyó- és állóvizekben a halászati és rákászati jog kizárólagos gyakorlata a kincstár, mint egyedüli volt földesúr javára ítéltesse meg és alperesek e jog kizárólagos gyakorlásának tűrésére köteleztessenek. Alperesek, mondja tovább az indokolás, a kereset elutasítását kérték abból az okból, hogy felperes nem az egyedüli földesúr, hogy továbbá felperes a keresettel érvényesíteni kívánt jogot nem gyakorolta, hanem ellenkezőleg annak birtokában emberemlékezet óta az alperes község volt úrbéres közönsége volt és így azt elbirtokolták, hogy továbbá a halászat joga, mint a földtulajdon elválaszthatlan tartozéka a medertulajdonost, vagyis a fenti birtokost illeti. A perhez csatolt és alperes község urbéri perére vonatkozó iratok tartalmából, jelesen a Mária Terézia-féle urbáriumból megállapítható, — folytatja az indokolás, — mikép az alperes község urbéri község volt, és mint ilyen az urbéri jogviszonyok megszüntetése előtti időben is a felperes jogelődjeinek földesuri hatósága alá tartozott. A hármas könyv első részének 24-dik czimében foglalt 8. §., valamint az 1836 : VI. t.-cz. 8. §-a által a halászati jog világosan királyi adományból folyó földesuri jognak van nyilvánítva, melynek gyakorlásától a jobbágyok eltiltattak, a mely tehát a földesurat sem az urbéri kapcsolatból kifolyólag illette meg, következésképp az urbériség megszüntével el sem enyészett, sem pedig törvény, vagy törvényes jogszabály által el sem töröltetett. Minthogy pedig — mond az indokolás — a beszerzett közigazgatási iratok tartalmából megállapítható,

hogy felperes az 1888 : XIX. t.-cz. 3. §-ának rendelkezéséhez képest a halászati jogosultságot a vármegye alispánjához a törvényes időben bejelentette, jelen keresetét pedig az idézett törvény 5. §-ában megszabott idő alatt megindította, minthogy továbbá ugyancsak az iratok tartalmából az is világos, hogy felperes jogelődjei a halászati jogot megszakítás nélkül gyakorolták, következésképp azt az alperes községnek volt urbéres lakossága el nem birtokolhatta; minthogy a bemellékelt urbéri egyezség tartalma szerint alperes község a keresetbe vett jogot meg sem váltotta, sőt a peregyezség szerint azt a földesurak maguknak fentartották, minthogy továbbá alperesek az 1888 : XIX. t.-cz. 1. §-ára sikerrel azért nem hivatkozhatnak és felperes a 20. éves békés gyakorlatot azért nem tartozik kimutatni, mert utóbbi az idézett törvény 3. §-ában foglalt rendelkezéssel eleget tett, másrésről pedig jogosultsága törvényesen alapszik; minthogy végül a bemutatott hiteles tkvi másolat a perhez csatolt urbéri és tkvi iratok, az eredeti adásvevési szerződés tartalma által, valamint az ismeretlen érdekeltek hirlapi idéztetése folytán felperes kellően kimutatta azt, hogy az alperes község közbirtokosainak kizárólagos jogutóda, ennél fogva a tanúk kihallgatásának mellőzésével alperes község területén a halászati és rákászati jogosultságot felperes részére megítélni kellett.

A kir. ítélőtábla ezt az ítéletet azért hagyta helyben, mert valamely dolognak, vagy jognak az elbirtoklásához a tényleges használaton kívül a birtoklás valódiságának, jogszerűségének és jóhiszeműségének a kimutatása is kívántatik, már pedig ezeknek a fenforgása az 1836 : VI. t.-cz. 8. §-ában foglalt tilalom következtében az alperesnek urbéres közönség egyedeire nézve kizártnak tekintetett, továbbá mert a peres jog kizárólagossága iránt lehetőleg ismeretlen érdekeltek ügygondnoka perirataiban nem is állította azt, hogy a kérdéses halászati jogra vonatkozó igénye a kincstáron, mint az előző összes kisbirtokosok kellően igazolt jogutódán kívül a törvény által előírt záros határidőn belül, az illetékes közigazgatási hatósághoz akár földesuri jogai alapján, akár a törvényben előírt 20. éves előző birtoklás alapján bárki más bejelentette s arra vonatkozó igényeit igazolta.

Nem állítunk tehát valótlanságot, ha annak adunk kifejezést, hogy nagy bizonytalanságnak van alávetve a halászati jogosultság tulajdoni kérdése, csak a legesekélyebb mulasztás esetében is, melynek hátrányai az adott esetekből is szembe-
szökők.

Vidéki.

A pisztrángos patakok népesítése.

A rablóhalászat, vagy más okok miatt elnéptelenedett pisztrángos patakok újból való benépesítésére igen jól bevált az a mód, hogy a pisztrángokat ivadék korukban juttatják az illető patakokba, már vagy közvetlenül a patak arra alkalmas megválogatott részein helyezve ki őket, vagy óvatosabban a patakkal összeköttetésben levő, egyenesen erre a célra készített apró kis tavakba. Ezzel az eljárással biztosan várható a patak pisztrángállományának oly mérvű emelkedése, hogy néhány év leforgása után a patak rendszeres halászati hasznosítása megkezdhető. A rendszeres hasznosítás természetesen nemcsak a rendszeres halfogásban nyilvánul, de magában foglalja az évente történő ivadék-behelyezés szükségét is. Arra ugyanis sohasem lehet biztosan számítani, hogy a patak pisztráng-állománya a nyílt pataokban lefolyó természetes szaporulat révén évről-évre jut annyi ivadékhoz, a mennyi felnövekedve pótolni fogja azt a veszteséget, a mit a pisztráng-állományban a patak intenzív halászati hasznosítása okoz. Gondozott pisztrángos patakok ugyanis tapasztalat szerint szolgáltatnak évente 1—1 km. folyási hossz után 30—50 kg. pisztrángot, azonban csak úgy, ha azután a kellő utánapótlás is meg van és ez az a mi az emberi gondozását az ikrának és később az ivadéknak is, az intenzív hasznosításnál nélkülözhetetlenné teszi. Tegyük fel ugyanis, hogy a patakból 40 kg.-nyi piacra való pisztrángot lehet kilométerenkint évente kifogni s hogy a patak közepes nagyságú, akkor az a 40 kg.-nyi pisztrángmennyiség darabszám szerint körülbelül 250—300 db 3 éves pisztrángot jelent, miután átlagszámítással ezeket a halakat csak 150 gramm körülieknek vehetjük. A míg azonban a zsenge ivadék ekkora nagyságú hallá nő a szabad pataokban, igen sok pusztul el közülök s kallódás nemcsak az ivadéknál mutatkozik, de már jóval előbb mindjárt az ikrakerakás után kezdődik az maguk között az ikrák között is. Arra, hogy a szabad pataokban mennyi megy tönkre a lerakott ikrákból s mennyi kél ki, továbbá, hogy hányadrésze növekedik fel piacra való hallá a kikelt ivadéknak s mily része pusztul el, rendkívüli nehéz dolog volna csak megközelítőleg tájékoztató adatokat is nyerni, azt azonban már meg lehet figyelni, hogy bizony némelyik tavaszon igen kevés az új ivadék, míg más évben sok mutatkozik belőlük. Eppen ezért mondtuk azt, hogy okszerű intenzív hasznosításnál szükséges lesz évente népesíteni a patakot.

Normális viszonyok között igaz ugyan számítani lehetne arra, hogy a már benépesített pisztrángos-patak pisztráng-állománya ivadék behelyezés nélkül is, pusztán a természetes szaporulat révén megmarad, csak hogy a viszonyok nem mindig normálisak, s a patak kihasználása, ha egyszer már ott intenzív halászat folyik, a lehetőségig függetlenül kívánja magát az esélyektől s állandóságra törekszik. Hogy az a kilométerenkint számított 30—50 kgnyi húshozam néhány egymásra

következő évben rosszul sikerült ivás után csaknem semmire redukálódik azt könnyű elképzelni. Már pedig az ivás sikere a szabad vízfolyásban emberi beavatkozással előnyösen rendkívüli csekély mértékben vagy éppenséggel nem befolyásolható, de lehet mondani teljesen az időjárási és vízviszonyoktól függ.

Emiatt válik szükségessé a költőházak fel-

állítás, amelyek használatával azután az emberi gondozás révén mindég biztosítottak lehet tekinteni az intenzív halászattal állandóan fogyasztott pisztráng-állomány pótlására megkívántató ivadékmennyiséget. Azt azonban hangsúlyozzuk, hogy csakis a költőházak használatával látjuk biztosítottak a sikeres ikrakerakást a költőedényekbe, s ezekkel együtt a nyílt patakból helyezett ikrák egyáltalában nincsenek kedvezőbb helyzetben a jóságos kelést illetőleg, mint azok az ikrák, amelyeket maguk a pisztrángok raktak le a patak általuk megválogatott helyein.

Megállapodva abban, hogy valamely patak rendszeres hasznosítása csak rendszeres népesítéssel kapcsolatosan képzelhető, a rendszeres népesítést, az évente behelyezendő ivadék-mennyiséget kísérsük meg megállapítani.

Amint felvettük a pataknak évente és kilométerenkint 40 kg.-ra becsült pisztránghús hozamát 250—300 drb 3 éves pisztráng szolgáltathatja. Anyi ivadéknak kell tehát jutni a patak minden km. folyási hosszára, hogy azokból az évek folyamán elkerülhetetlenül bekövetkező kallódás dacára is felnövekedhessen 3 éves pisztránggá a kifogásra kerülő 250—300 drb. Természetesen itt csak nagyjából tájékoztató számításról lehet szó, miután a szűkebb határok között mozgóhoz hiányzik az alap, a nyílt pataokban nem lehet az elkallódást oly megközelítéssel meghatározni. A tavakban szerzett tapasztalatok szerint a zsenge ivadéknál az első évben mintegy 50% az elkallódás, a második évben a már nagyobbacska halaknál mintegy 20% s a harmadik évben körülbelül 8% körül van, ami együttvéve a három év alatt 78%-ot tenne. Ezek szerint 1100—1500 ivadékot kellene évente a patak minden kilométerjére behelyezni, hogy három év elteltével a 250—300 drb piacra való halat az állomány káros csökkentése nélkül ki is foghassák onnan.

Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy ha ugyan nem bizzuk is a patak pisztráng-állományának fentartását pusztán a patak halaira, hol több hol kevesebb ivadéka mégis csak számíthatunk a pataokban történő ivás után is, nem fogunk a számításaink után kiadódott nagy mennyiségű ivadékkal népesíteni, de valamivel kevesebbel, kerekszám 1000 drbbal kilométerenkint. Ily arányú népesítést azonban szükségesnek tartunk, mert a szabad vízfolyásban semmiesetre sem számíthatunk kedvezőbb viszonyokra a kallódást illetőleg, mint a milyenek a tavakban uralkodnak, ahol már igen sok ellensége elől talál védelmet az ivadék.

Hogy azután az ivadék egyenesen a patakba helyeztessék-e ki, vagy a patakkal összeköttetésben álló kis tavakba, azzal ez alkalommal nem foglalkozom bővebben, annyival kevésbé, miután arról már több ízben is

m² terület áll rendelkezésre és minden m² területre naponként 8·417 liter szennyvíz jut.

Az engedélyokirat értelmében minden egyes skatulyába legfeljebb 8 óráig vezethető a víz, minélfogva az egyes skatulyák mindig 16 nap alatt kerülnek újból használatba.

A Répczénél valamivel kisebb vízfolyás: a Dudvág mellett fekszik, a naponként 9000 q t feldolgozó diószegi cukorgyár, melynek napi vízhasználata 19,440 m³ rúg. A gyár a condens-vizeket a répamosó- és usztató-vizekkel együtt ülepeszti s azután pedig kibocsátja a Dudvágba. Ellenben az összesen 2138 m³-t kitevő diffúzió-, clusemann-, csontszénmosó-, diffúzor- és ruhamosó-vizeket pedig egy, összesen 43 táblára osztott 22 ha. terjedelmű és 5 m-re alagsővezett területen elöntözi, illetve megszűri s csakis ilyen módon való tisztogatás után bocsátja a Dudvágba. A gyár ülepesztő medenczéinek ürtartalma 6516 m³ s a medenczék csakis a campagne végével tisztíthatnak.

Egészen kis vízfolyásra, vagyis olyanra alapított cukorgyárra, hol a vízfolyás legfeljebb a diffúzióra s esetleg még egynéhány mellékes célra szolgáltat csupán elegendő vizet, üzembn lévő kész példát nem áll módomban idézni.

Ilyen gyárak rendszeren arra vannak utalva, hogy a condenszációra, répamosás és úsztatásra már egyszer felhasznált vizet kellő lehűtés illetve ülepesztés után ugyanazon célokra ismét felhasználják, vagyis a vizet a gyárból való végleges kibocsátás helyett circuláltatassák.

Ezek után felvéve ismét az elejtett fonalat, foglalozunk a különböző szennyvítisztítási módszerekkel és berendezésekkel.

Üllepesztéssel rendszerint csak a répamosó és úsztató vizeket derítik.

Az ülepesztés céljaira a berendezések egész legiója között választhatunk, de a melyek mindig a következő főcsoportok egyikébe vagy másikába tartoznak:

1. Zsilipes, vagy egyszerű be- és kiömlésű, campagne közben nem tisztítható nagy terjedelmű medenczék.

2. Campagne közben való tisztogatás céljából kikapcsolható és tisztítható kis terjedelmű medenczéből képezett ülepesztő-medencze-rendszer, melynél a víz a tisztítás alatt lévő medencze kivételével a többi mind átfolyja.

3. Bukógátas be- és kiömlésű téglány-alaprajzu medenczék, melyek a campagne alatt esetleg tisztogathatók.

4. Üllepesztő kutak, végre

5. Rothe-Roeckner-féle torony.

A zsilipes vagy egyszerű ki- és beömléssel ellátott nagy terjedelmű medenczék sok oldalról favorizálják ugyan, de a magam részéről nem tartom őket kielégítőnek, mert amennyiben a be- és kiömlés között valóságos folyás keletkezik, az iszap csakis az oldalrészekben rakódik le kielégítő módon; mert pedig az iszap hamarosan rothadni kezd, a felette lévő vizet is annyira megrontja, hogy nem egy esetben teljes lehetetlen a derített vizet aggodalom nélkül kibocsátani.

A campagne közben való tisztogatás céljából kicsinyre készített medenczék rendszere szintén nem képes a vizet kielégítően deríteni, de ha a vizet nem akarjuk többször felhasználni, illetve nem circuláltatjuk, a befogadó recipients sebessége pedig kellő garantiát nyújt arra, hogy a derített vízben benne maradó finomabb lebegő részek le nem rakódnak, — mint pl. a büki gyár esetében a

Répczénél — akkor a kis terjedelmű medenczéknek feltétlenül előny adandó, mert ezek campagne közben a legegyszerűbb módon tisztíthatók.

Igaz ugyan, hogy a gyárosok minden ellenőrzés dacára is szívesen mellőzik a medenczék kikapcsolását és a megteltek kitisztítását, s ha rajta csipik őket, ezer okot tudnak, a miért attól eltekintettek, avagy arra hivatkoznak, hogy ezt éppen akkor akarták megkezdeni, de azért nem kételkedem, hogy kellő szigorúsággal végzett és egyszer-másszor büntetést maga után vonó ellenőrzés mégis kellő eredményre vezet.

Abban az esetben, ha ilyen medenczékben csakis a répamosó és usztató-vizeket derítjük, a bennük lerakódó durvabb hordalék mellett nem igen számíthatunk arra, hogy az a fenéknek adott lejtőn lecsúszik és egy helyre kerülve onnét könnyen kiemelhető lesz, mert hiányzik a kellő kenőanyag, a melyet csakis a diffúzió és clusemann-vizeknek az előbbiekhöz való keverésével és az ülepesztésnek, valamely vegyszer alkalmazása mellett való tökéletesítésével szerezhetünk meg. (Folytatjuk.)

~~~~~

Hálókötés.

Irta: *Krenedits Ödön.*

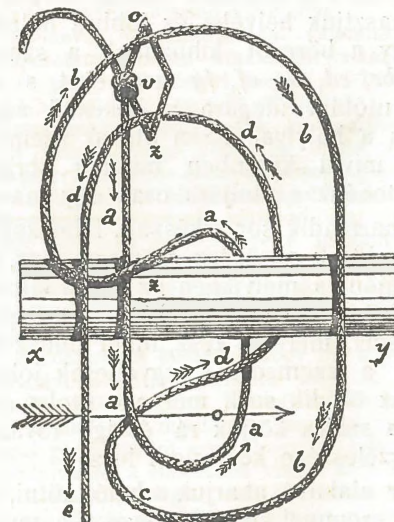
(Folyt. és vége.)

I. A közönséges háló kötése.

Kívánatos, hogy a háló ne laza spárgából, hanem megfelelő erősségű zsinórból vagy sodort lószórból készüljön, úgy szemrevalóság, mint tartóság tekintetéből.

A közönséges háló első szeme úgy készül, hogy a zsinórt melyből a hálót kötjük, kétszer átvesszük a börcz körül s az *r* ponton, lobogózsínór bolylyal összekötjük (5. ábra.).

Most levesszük az első szemet a börczről s felakasztjuk az *o* pontban (6. ábra) egy szegre s a börczöt *x*

6. ábra.

végénél fogva úgy vesszük a bal kezünkbe, hogy hüvelyk ujjunk annak elejére, mutató ujjunk pedig hátuljára feküdjék.

Ekkor a zsinórral elindulunk az *aaa* nyilak irányában, félkörben, melybe belefoglaljuk a nagy nyíl irányában balkezünk középső, gyűrűs- és kis ujját, a szál

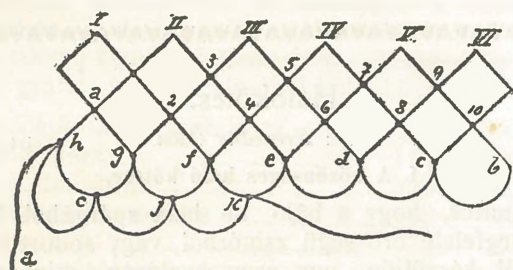

folytatását pedig, hüvelykünkkel, a z pontnál a börcz-höz szoritjuk, míg jobb kezünk a fonalat, tünél fogva tovább viszi és azt a bbb nyilak irányában s a c pontnál kis ujjunkat megkerülve, a ddd nyilak irányában, végre a felső z pontnál a szemén át, lefelé, lazán elvezetjük. (A szemet, melybe belefűzünk, a közép ujj beakasztása által tartjuk nyitva.)

Most a hüvelyk elereszti a fonalat, a gyűrűs és közép-ujjat kihúzzuk s csak a kis ujj marad meg előbbi szerepében. Ekkor a börczöt addig mozgatjuk fel s alá balkezünkkel, míg a felső z pont, az alsó z -nél, a börcz éle mellé nem esik s ekkor a szálát, az e irányában, (miután kis ujjunkat is kivettük), addig húzzuk jobb kezünkkel, míg a háló bolya megkötve nincs.

Igy készítjük az első két szemsort, minden szemnél kihúván a börczöt, az új szemet ráfűzendő — s annyi szemet csinálunk, a mennyi a háló hosszúságát kiadja.

A két kész első sor, koczkákkal rajzolva, a 7. ábrán látható. A kiindulási pont az a s a bekezdő szál az

7. ábra.

a, h, a ; a második szem az $a, g, 2, I$, az 1-esnél a bolylyal; a harmadik az $I, II, 3, 2$, a 2-ősnél a bolylyal; a negyedik a $2, f, 4, 3$, a 3-asnál a bolylyal stb. . . a tizenegyedik szem a $9, VI, 10$, a 10-esnél a bolylyal.

Ekkor a kész szemeket az I, II, III, IV, V, VI -nál zsinórra fűzzük s a bekezdő szálát levéve a szögről, a zsinórt akasztjuk helyébe és jobbra haladván, sorba, anélkül, hogy a börczöt kihuznánk a szemekből, reá csináljuk a bc, cd, de, ef, fg szemeket s a végső gh szemet, az utóbbit magára a bekezdő szálra a -ra, a h pontban a bolylyal. Ezen utolsó szemet azért kell csinálnunk, mivel különben minden sorban egy-egy szemet vesztenénk s utoljára csak egy maradna.

Midőn a harmadik sor elkészült, kihúzzuk a börczöt s ismét megfordítjuk az egész szemsort, úgy, hogy abba a helyzetbe jöjjön, a melyikben az ábrán látható s megint jobbra haladván rá csináljuk a börczre a negyedik e, j, k , stb. szemű sort, mely ha kész, újból kihúzzuk a börczöt, megfordítjuk a szemsort s ugyancsak jobbra haladva elkészítjük az ötödik sort, melynek utolsó szemét ismét a bekezdő a szálra kötjük rá és így tovább, a míg a háló egész szélessége kész nem lesz.

Ha henger alakú akarjuk a hálót kötni, ugy a végső szem az első szemmel kötődik össze s a munkával folyton körben haladunk.

Ha a hengert tölcser alakúvá óhajtjuk tenni, akkor fogyasztunk; ha pedig ki akarjuk szélesíteni akkor szaporítunk.

A fogyasztás egyszerűen úgy történik, hogy egyszerre két szembe kötünk bele egyet, például, ha a bc szemtől folytatólag egy szemet fogyasztani akarunk, akkor a c pontból kiindulva, midőn az utolsó kerülőt tesszük a kötöttivel (6. ábra d, c), nem a 7. ábra $8, d, 6$, ha-

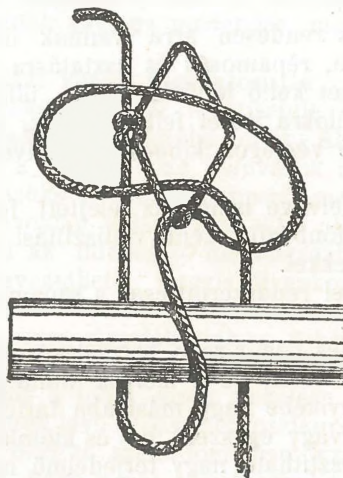
nem a $6, e, 4$, szemébe is belefűzünk s a bolyt egyszerre, mindkettőre ráhurkoljuk.

A fogyasztást nem szabad mindég ugyanazon helyen eszközölni, mert ez a háló szimmetrikus alakját rontja, hanem mindég bizonyos számú rendes szemek után.

A szaporítást úgy eszközöljük, hogy például a bc és cd szemek közé egy új szemet kötünk be, még pedig oly formán, hogy akkor, midőn a bc szem kész, a fonalat bele fűzzük a 8-as bolyon át, felülről lefelé a szembe, alulról felfelé pedig át vesszük a börcz alatt s a futó szállal a fölfelé menő és a lefelé jövő szálát összefoglalva, megkötjük rájuk a bolyt s csak azután kötjük folytatva a következő szemet a d pontra.

II. Az egyenesbolyu háló kötése.

A bekezdés és a szemeknek, soroknak egymásutánja s miként való összeállítása ugyanaz, mint a másik hálónál, valamint ugyanúgy történik a fogyasztás és szaporítás is, csak hogy a lobogóboly helyett egyenes bolyt alkalmazunk, a melynek kötését és a szálnak vezetését a 8. ábra mutatja.

8. ábra.

E háló szemre is sokkal tetszetősebb mint az előbbi és szemeit is sokkal könnyebb egyenlő nagyságúakra hurkolni amazénál s ha bele gyakoroltuk magunkat kötésébe, úgy az majdnem olyan hamar megy, mint az előbbié s anyag sem kell hozzá több, mert mindkét boly ugyanoly hosszúságu szálát igényel.

Még egy nagy előnye az egyenes bolynek a lobogóboly fölött az is, hogy ha az véletlenül hamarább hurkolódik össze a kelleténél s a szem nagyobbra marad, úgy e boly sokkal könnyebben oldható, mint a lobogóboly s a hibát ez által sokkal kevesebb vesződéssel helyre hozhatjuk.

Igen ajánlatos lenne, ha halászati társulataink, a halászgazdákkal az egyenes bolyu hálót, kötésével és összes előnyeivel együtt, a gazdák saját, jól felfogott érdekében, megismertetnék.

◦ TÁRSULATOK ◦

A Balatoni halászati társulat rendkívüli közgyűlésén foglalkozott mult hó 19-én a siófoki süllofiasító-telep és a Balaton mesterséges behalásítására vonatkozó eredeti szerződés módosításának fontos kérdésével.

A tárgyalást az elnök távollétében dr. Dezsényi Árpád alelnök vezette. A közgyűlés mindenekelőtt köszönettel tudomásul vette a földművelésügyi miniszter azon leiratát, hogy a tervbe vett süllofiasító-telep felállítását 9000 K. állami segedelemmel hajlandó előmozdítani.

Ezután sorra került a bérlő Balatoni Halászati Részvénytársaság ajánlata, a melyik szerint kész a fiasítót tervszerűleg felépíteni, üzemben tartani s az ott termelt sülloikrákat a Balatonba kihelyezni, kész továbbá a tómenti bozótoknak, mint természetes ivóhelyeknek felhasználásával a pontyállomány szaporítását két éves anyag kihelezésével az eddiginél biztosabb alapokra fektetni, ama feltételek mellett, a melyeket ajánlatában részletesen körülír. Ennek ellenében kéri az alapszerződés 10. pontjának javaslatára szerinti leendő módosítását.

A jelen levő országos halászati felügyelő ismerteti a behalásítás körül szerzett eddigi tapasztalatokat. Minden halász elismeri, hogy a Balatonban soha annyi apró süllo nem észlelték, mint ezidőszereint. Ellenben a kihelyezett pontyivadékból alig látnak valamit. Szól ez utóbbi körülménynek valószínű okairól, a melyek többnyire olyanok, hogy a jövőre nézve sem biztathatnak sikerrel. Míg tehát a sülloszaporítást az eddigi gyakorlat szerint folytatni kívánja, ez utóbbin változtatni szeretne azért, hogy fejlettebb ivadékok, esetleg anyahalakat is helyezünk ki. Rámutat arra, hogy az apró pontyivadék kihelyezésének kötelezettsége amellott, hogy célhoz nem vezet, a fenforgó viszonyok folytán még végrehajthatatlan is és annyira drága a bérlő társaságra nézve, hogy a szerződésnek betűszerint való követelése esetén, sokkal nagyobb tőke felett rendelkező bérlőt is válságos helyzetbe sodorhatná. Mindezekhez hozzájárul a tómenti bozótok kérdése, a mely szintén sürgősen megoldandó, mivel ma az ivás okából e helyekre vonuló pontyok a Balatonra nézve teljesen el vannak veszve, holott azzal helyes kapcsolatban, úgy a pontyok szaporítására, mint a minőség javítása érdekében szükséges vérfelfrissítési célok érdekében a lehető legjobban lennének felhasználhatók.

A kérdéshez a megjelent tagok majd mindegyike hozzászólt s különösen a siker mikénti biztosítására nézve nyújtandó garantiák körül folyt erős vita, míg végre abban történt megállapodás, hogy a Balatoni Halászati Társulat elfogadja a bérlő társulat ajánlatát és a mennyiben ez az alábbi feltételek szerint a behalásítást fogantossítja, egyelőre 5 évre felfüggeszti az alapszerződés 10. pontjának első bekezdését, ha pedig ezen idő alatt

annak hasznosságáról meggyőződik, kész azt végleg is hatályon kívül helyezni.

A jelzett feltételek ekként hangzanak:

A) A bérlő részvénytársaság kötelezi magát, hogy az alábbiakban körülírt helyen és kivétel mellett süllofiasító telepet állít fel, azt jókarban fenn és üzemben tartja és ott termeli a Balaton rendszeres behalásításához igényelt sülloikrákat.

B) Kötelezi magát a bérlőtársaság arra, hogy a balatoni pontyállomány szaporítása és javítása érdekében, az alább körülírt módozatok szerint évenként 12 (tizenkettő) métermázsza két éves ú. n. gyorsnövésű pontyivadékokat ereszt a Balatonba.

Eme célok érdekében:

1. A fiasító-telep Kiliti község határában a Sió-zsilip lehető közelében, a csatorna jobbpartján létesítendő az országos halászati felügyelőség vonatkozó terve szerint és ennek megfelelő kivitelben.

2. A telep felállításához szükséges vízhasználati engedélyt és a területet a bérlőtársaság szerzi meg. A mennyiben ez utóbbit bérlét utján teszi, gondoskodni tartozik arról is, hogy abban az esetben, ha a B. H. R.-Társulat üzemét bármely okból 1925 január 1-eje előtt megszüntetné, a telepre vonatkozó szerződés, a hátralévő időre, a Balatoni Halászati Társulatra szálljon át, minden kötelezettségével együtt.

3. A bérlő társulat tartozik 1903-tól kezdve évenként 50 (ötven) millió darab megtermékenyített sülloikrákat a telepen termelni és a Balatonba kihelyezni. Ennek megfelelően a telep üzeme legalább ily mennyiségű ikra előállítására alapítandó.

4. Az üzem terjedelmének és szakszerű vitelének biztosítására a bérlő társulat kötelezi magát arra, hogy az esetre, ha a kikötött számú sülloikrákat ki nem helyezné, a különbözetet legkisebb a következő év folyamán okvetlenül pótolja és pedig teljesen akkor, ha a hiány a társulat, illetve közegeinek mulasztásából, avagy hibájából eredt; ellenben ha hiány a nevezetteknek kívül eső okok folytán állott elő oly mértékben, hogy évenként legalább 30 (harmincz) millió darab jusson a Balatonba.

5. A telep berendezésével kapcsolatos összes költségeket a bérlő társaság tartozik viselni és előlegezni, annak részbeni megtérítésére azonban a bérbeadó társulat átengedi a részvénytársaságnak azt a 9000 (kilenczezer) koronát, melyet a földművelésügyi m. kir. miniszter eme telep létesítésére a bérbeadó társulatnak segedelemként kilátásba helyezett. Ez az összeg a folyósítás napját követő 10 napon belül esedékes, illetve a bérlő társulatnak kiszolgáltatandó.

6. A fiasító telep s a hozzá tartozó összes létesítmények a bérbeadó társulat tulajdonát képezik, azonban a bérlét fennállásának idejére, mint a hasznóbérlét alkatrészét minden külön díj nélkül átengedi a bérlő társaságnak saját céljaira leendő felhasználás végett. Egyszermind szerződő felek kölcsönösen és mindenkorra lemondanak arról, hogy a telep létesítéséhez adott összegeket egymástól bármilyen címen követeljék.

7. A telep üzemével és fentartásával valamint az ikrák kihelyezésével kapcsolatos összes kiadásokat kizárólag a bérlőtársaság viseli, és pedig a területért fizetett évi bért azon naptári év végéig, a melyben utólszor termelt sülloikrát.

8. A bérlőtársaságnak a pontyivadék kihelyezésére vonatkozó B) alatt körülírt kötelezettsége 1903. év őszén veszi kezdetét. Ezen ivadék megszerzésével és kihelyezésével kapcsolatos minden nemű költség mindenkor a bérlőtársaságot terheli.

9. A pontytenyésztés sikerének előmozdítására, a tulajdonos társulat lépéseket tesz arra nézve, hogy a balaton-menti összes bozótok és berkek halászatát, a mennyiben azok a tó pontyállományának szaporítására jelentőséggel bírnak, az 1888 : XIX. t.-cz. alapján a Balatonhoz csatolja. A mennyiben ez sikerül, a bérlő társaság köteles ezen halászatokat is bérbe venni és az illető területeken oly gazdálkodást folytatni, hogy ott a pontyok zavartalan ivása, valamint a vérfelfrissülésre irányuló törekvések a lehető legjobban biztosítva legyen. Különösen kötelessége e területeket őriztetni, a halfogást mindenkor az őszi hidegebb időre szorítani és végül gondoskodni arról, hogy a kifagyás veszedelmének kitett pontyivadék a Balatonba vissza helyeztessék.

10. Az előző szakaszban foglalt cél érdekében egyelőre csakis a Keleti és Nyugati Bozót név alatt ismeretes mocsarak veendő figyelembe, oly kikötéssel, hogy azok halászatának megszerzéséből a bérlő részvénytársaságra 1000 (egyezer) koronánál nagyobb évibér nem hárulhat.

11. A tulajdonos társulatnak jogában áll a pontyivadék kihelyezésére nézve a helyet mindenkor előre kijelölni, továbbá a bérlőtársulatot a sülloikra termesztés és kihelyezés tekintetében saját megbízottjai által ellenőriztetni.

12. Az előző pontokban körülírt feltételek és kötelezettségek végrehajtása tekintetében felmerülhető oly vitás kérdésekben, a

